

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

EMILY BRONTË

La răscruce de vânturi

Traducere din limba engleză de DANA POPESCU

Prefață de DAN GRIGORESCU

CORINT

Pentru comenzi și informații contactați:
GRUPUL EDITORIAL CORINT

Departamentul de Vânzări

Sr. Mihail Kriminecu nr. 24A, sector 1, București, cod poștal 010319

Tel/Fax: 021.310.47.97; 021.310.48.20

Depozit

Calea Pivari nr. 145, sector 6, Ilfov, cod poștal 060012

Tel: 021.310.12.30

E-mail: vanzari@edituracorint.ro

Măgazin virtual: www.edituracorint.ro

CUPRINS

<i>Prefață (Dan Gigorescu)</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	17
La răscruce de vânturi	
Volumul I	21
Volumul al II-lea	187

VOLUMUL I

CAPITOLUL I

1801 – TOCMAI AM REVENIT DINTR-O VIZITĂ făcută proprietarului meu – un vecin singuratic asupra căruia îmi voi îndrepta atenția în cele ce urmează. Într-adevăr, acesta este un ținut minunat. De-aș fi cutreierat întreaga Anglie, nu cred că aș mai fi găsit un asemenea loc neatins de murmurul agitației zilnice. Un adevărat rai al mizantropilor – în care mă potrivesc de minune cu domnul Heathcliff, cu care împart dezolarea acestui loc. Un bărbat dintr-o bucată! Mă apropii călare, iar el nu dă semne c-ar băga de seamă cum îmi tresare inima de simpatie atunci când îi întâlnesc privirea, ascunsă cu suspiciune la adăpostul sprâncenelor, sau atunci când își îndeasă hotărât degetele în jiletcă la auzul numelui meu.

— Domnul Heathcliff? întreb.

Încuviințează.

— Sunt Lockwood, noul dumneavoastră chiriaș; am îndrăznit să vin la dumneavoastră imediat după sosirea mea aici, pentru a-mi exprima speranța că nu v-am deranjat cu insistența cu care v-am solicitat închirierea conacului Thrushcross Grange. Am auzit, deunăzi, că vă gândeați...

— Thrushcross Grange îmi aparține, domnule, m-a întrerupt el cu o grimasă, și n-aș îngădui nimănui să mă deranjeze, dacă mi-aș permite asta. Intră!

Remarca finală fusese șuierată printre dinții încleștați, părând mai degrabă un „Du-te dracului!” Nici măcar poarta peste care

se apleacă nu pare să arate mai multă bunăvoință, și cred că tocmai acest lucru m-a făcut să-i accept invitația: mă fascina acest om care părea mult mai retras decât mine.

Când văzu pieptul calului meu împingând cu putere bariera, bărbatul catadicsi să întindă mâna pentru a desface lanțul, apoi o luă înainte pe potecă, vădit iritat, și strigă de cum intră în curte:

— Joseph, ia calul domnului Lockwood. Și adu niște vin.

„Prin urmare, acesta este tot personalul”, mi-am spus eu, auzind ordinul dublu. „Nu-i de mirare că iarba crește printre dalele de piatră, iar gardul viu este tuns numai de vite.”

Joseph se dovedi a fi un bărbat în vârstă, ba chiar bătrân, foarte bătrân, deși încă puternic și vânjos.

— Doamne-ajută! spuse ca pentru sine, pe un ton morocănos, în vreme ce-mi luă calul.

Mă privea cu o acreală atât de evidentă încât eu, binevoitor, gândii că omul avea probabil nevoie de ajutorul divin pentru a-și digera prânzul, iar exclamația lui pioasă nu avea nimic în comun cu sosirea mea neașteptată.

Wuthering Heights, „La răscruce de vânturi”, acesta este numele căminului domnului Heathcliff, unde termenul „răscruce” descrie impetuozitatea vântului pe timp de furtună în acest loc. Într-adevăr, aici aerul este tare și pătrunzător, și îți dai seama de puterea vântului ce bate dinspre miazănoapte doar când observi plecarea umilă la pământ a unor brazi pitici ce împrejmuesc casa și disperarea cu care crengile golașe ale unor tufe mărunte își întind brațele țepoase, ca și cum ar cerși căldura soarelui. Din fericire, arhitectul s-a gândit s-o clădească temeinic: ferestrele înguste sunt adânc înfipite în ziduri, iar colțurile sunt apărate de blocuri mari de piatră ieșite mult în afară.

Înainte de a păși peste prag, mă opresc să admir sculpturile grotești ce împodobesc din plin fațada, cu precădere în jurul intrării, deasupra căreia, într-un amalgam sălbatic de grifoni și amorași nerușinați, întrezăresc anul „1500” și numele „Hareton

Earnshaw". Mi-ar plăcea să fac niște comentarii și să aflu câte ceva despre istoria locului, dar deduc, din aerul neprimitor al gazdei, că nu-și dorește decât să intru cât mai repede sau să plec cât mai curând, și nu vreau să-i sporesc nerăbdarea înainte de a-i inspecta sanctuarul.

Urcăm o treaptă și, fără să trecem printr-un hol de intrare sau o altă încăpere, ne trezim în camera de zi, denumită prin părțile locului „casa”. În mod normal, aceasta ar cuprinde bucătăria și salonul, dar în cazul de față se pare că bucătăria a fost nevoită să se retragă într-o altă zonă, de vreme ce prind în depărtare zăngănit de cuțite și clinchete de ustensile culinare, iar deasupra vetrei imense nu văd nicio urmă de prăjire, coacere sau fierbere, și nici cratițe lucitoare de aramă sau strecurători de cositor pe pereți. Undeva într-un colț, însă, strălucesc, reflectând căldura și lumina din încăpere, rânduri-rânduri, șiruri nesfârșite, de vase cositorite, urcioare și halbe de argint, toate ticsite într-un dulap de stejar masiv ce atinge tavanul. Cât despre cel din urmă, se vede că nu a fost nicicând vopsit, de vreme ce scheletul îi poate fi cercetat cu ochiul liber, cu excepția unei scânduri pe care se află turtă de ovăz și hălci de carne de vită, oaie și porc, ce o ascund pe alocuri. Deasupra căminului stau atârdate mai multe puști vechi și o pereche de pistoale, iar ca decor, trei cutii de tablă tipător pictate, etalate pe poliță. Podeaua este din piatră albă, lustruită, scaunele rudimentare cu spătar înalt sunt vopsite în verde, iar în umbră se pot întrezări alte câteva negre, masive. În arcada de jos a dulapului se odihnește un prepelicar, o cățea uriașă cu blana maroniu-roșcată, înconjurată de o droaie de pui gălăgioși, iar prin colțuri stau cuibăriți și alți câini.

Nici încăperea și nici mobilierul nu ar părea deosebite, dacă ar fi vorba de fermierul obișnuit de prin părțile nordice, cu aerul lui încăpățânat și picioarele musculoase, puse în evidență de pantalonii bufanți până la genunchi și de jambiere. Pe o rază de cinci-șase mile pe aceste dealuri poți oricând vedea un astfel de

individ, așezat confortabil în fotoliu, cu o halbă de bere înspumată pe măsuta rotundă din față, dacă te duci la momentul potrivit, după prânz. Cu toate acestea, domnul Heathcliff oferă un contrast izbitor cu stilul locuinței și al modului său de viață. Înfățișarea lui este aceea a unui țigan tuciuriu, dar după haine și maniere pare un gentleman – un gentleman din părțile locului, firește; puțin cam șleampăt, dar fără a frapa prin această neglijență, căci trupul său este bine făcut și drept – cu un aer destul de morocănos; domnul Heathcliff ar putea fi cu ușurință suspectat că suferă de o trufie lipsită de bunele maniere. Și totuși, ceva îmi spune că nu e nici pe departe așa – știu din instinct că aerul său rezervat provine din sila de a-și afișa sentimentele sau de a exprima politețuri comune. Iubește și urăște sub aceeași mască și consideră un soi de impertinență să fie iubit și urât – dar nu, înaîntează prea repede în gânduri, îi atribui propriile-mi însușiri cu mult prea mare generozitate. Este posibil ca domnul Heathcliff să aibă cu totul alte motive de a-și retrage mâna rapid din strânsoarea așa-zișilor cunoscuți decât cele care mă determină pe mine să o fac. Lăsați-mă să cred că am o fire cu totul deosebită; buna mea mamă obișnuia să spună că nu voi fi nicicând în stare să-mi întemeiez un cămin confortabil – și nu mai curând decât vara trecută m-am dovedit a fi nedemn de unul.

De o lună întreagă mă bucuram, la malul mării, de o vreme minunată, când, pe neașteptate, am întâlnit acolo cea mai fermecătoare creatură văzută vreodată, o adevărată zeiță, atâta vreme cât nu mă băga în seamă. Nu am dat glas sentimentelor; însă, dacă ochii ar putea vorbi, chiar și cel mai mare idiot și-ar fi dat seama că eram îndrăgostit până peste urechi. Într-un târziu, m-a înțeles și mi-a răspuns cu cea mai dulce privire – iar eu ce am făcut? Mărturisesc rușinat – m-am retras cu răceală în mine, asemeni unui melc, și cu fiecare privire a sa m-am arătat tot mai rece și m-am depărtat din ce în ce mai mult, încât sărmana ființă nevinovată a ajuns să se întrebe dacă e în toate mințile, până când,

rușinată de presupusa ei greșeală, și-a convins mama să părăsească acel loc.

Iată cum, din această întorsătură a evenimentelor, mi-am câștigat reputația de bărbat lipsit de suflet — atât de nemeritată, după umila-mi părere.

Am luat loc la un capăt al căminului, în timp ce proprietarul se îndrepta spre cel opus, și am umplut tăcerea cu încercarea de a mângâia cățeaua care-și părăsise puii și se furișase asemenea unui lup în spatele meu, cu buzele răsfrânte și cu dinții pregătiți să muște. Mângâierea mea provocă un mârâit prelung, gutural.

— Ar fi mai bine să lași cățeaua în pace, mârâi și domnul Heathcliff, la unison, și cu un șut scurt împiedică demonstrațiile mai fioroase. Nu e obișnuită să fie mângâiată, nu e ținută ca animal de casă.

Făcu câțiva pași mari către o ușă laterală și strigă din nou:

— Joseph!

Joseph se auzi mormăind undeva în pivniță, dar nu dădu niciun semn că s-ar fi pregătit să urce, așa că stăpânul său coborî la el și mă lăsă față în față cu cățeaua fioroasă și cu doi ciobănești flocoși și posomorâți, ce-mi pândeau cu toții cele mai mici mișcări.

Nedorind nicicum să fac cunoștință cu colții lor, am rămas nemișcat, dar, închipuindu-mi că niște câini n-ar pricepe insultele tacite, mi-am permis, din nefericire, să le fac cu ochiul și să mă strâmb la toți trei. Pesemne fizionomia mea a iritat-o pe „doamnă” atât de mult, încât s-a înfuriat brusc și mi-a sărit pe genunchi. Am azvârlit-o înapoi și m-am grăbit să trag masa între noi. Gestul meu a fost de ajuns să trezească toată haita, și o jumătate de duzină de diavoli patrupezi, de diverse mărimi și vârste, au sărit din cotloane ascunse drept în mijlocul camerei. Imediat am simțit cum călcâiele și poalele hainei mele devin obiectul atacului lor, așa că mi-am respins adversarii mai puternici pe cât de bine m-am priceput, cu vătraiul, și m-am simțit nevoit să strig după ajutor de la cei din casă.

— Heathcliff, nu-ți doresc să ai parte de chinuri mai mari ca ale mele! Nu-mi doresc decât să nu fim niciodată despărțiți, și de te-o supăra vreodată vreun cuvânt de-al meu, să te gândești că la fel mă voi simți și eu sub pământ și, de dragul meu, iartă-mă! Vino din nou aici jos, lângă mine. Nu mi-ai făcut niciodată rău. Haide, haide, de-ai să te superi o să fie și mai grea amintirea decât cuvintele mele aspre. Nu vrei să mai vii aici? Haide!

Heathcliff s-a dus în spatele fotoliului ei și s-a aplecat către ea, dar nu îndeajuns încât s-o lase să-i vadă fața, lividă de emoție. Ea se întoarse să-l privească, dar el se feri și, cu o mișcare bruscă, se duse lângă cămin, unde rămase tăcut, cu spatele la noi, o bună bucată de vreme.

Ochii doamnei Linton îl urmăreau pretutindeni, suspicioși; fiecare mișcare de-a lui trezea în ea un nou sentiment. După o pauză și o privire lungă, ea reluă discuția și mi se adresa cu o dezamăgire indignată:

— Vezi, Nelly! Nici măcar nu se domolește o clipă, ca să-mi amâne plecarea în mormânt. Uite cum sunt eu iubită! Ei bine, asta este, nu contează... Țăsta nu-i Heathcliff *al meu*. O să-l iubesc în continuare pe cel din copilărie, pe el am să-l iau cu mine – el este în sufletul meu. Și, adăugă ea gânditoare, de fapt ceea ce mă supără cel mai tare e închisoarea asta cu gratii în care stau. M-am săturat să stau închisă aici. Abia aștept să evadhez în minunata lume de afară și să rămân acolo, nu doar să o întrezăresc printre lacrimi și să tânjesc după ea de după zidurile unui suflet rănit, ci chiar să fiu în ea și cu ea. Nelly, probabil crezi că ești mai norocoasă ca mine, sănătoasă și în plină putere – de-aia ți-e și milă de mine – dar toate astea se vor schimba curând. *Mie* o să-mi fie milă de tine. Căci am să mă găsesc dincolo de voi, și deasupra voastră, a tuturor. Mă-ntreb de nu va fi și el cu mine... Continuă ca pentru sine: Credeam că o dorește și el. Heathcliff, dragul meu, nu mai sta supărat! Haide, vino la mine, Heathcliff!

Se ridică plină de nerăbdare și se sprijini de brațul fotoliului. La această chemare aprinsă, el se întoarse cu un chip disperat. Ochii-i mari și umezi, în cele din urmă, scăpărau priviri arzătoare, iar pieptul îi tresălta convulsiv. O fracțiune de secundă, atât au stat departe unul de altul, apoi nici nu știu când s-au întâlnit: Catherine a țâșnit către el, Heathcliff a prins-o, și au rămas înceștați într-o îmbrățișare din care n-am crezut să-mi mai văd stăpâna ieșind vie. De fapt, mi se părea că era lipsită de viață. Heathcliff s-a aruncat în cel mai apropiat fotoliu și, când m-am apropiat în grabă să văd dacă ea nu cumva leșinase, el a scrâșnit din dinți către mine și a spumegat ca un câine turbat, și-a strâns-o și mai tare la piept, cu o gelozie lacomă. Nu mi se mai părea că mă aflu în preajma unei ființe omenești; nu dădea semne că m-ar înțelege, deși îi vorbeam; așa că, în cele din urmă, am tăcut, mută de uimire.

Catherine s-a mișcat și m-am mai liniștit puțin; a ridicat mâna ca să-i cuprindă gâtul și să-i tragă obrazul mai aproape de al ei, iar el îi spuse, în timp ce-i acoperea chipul cu dezmierdări frenetice:

— Acum îmi arăți cât de crudă ai fost – cât de crudă și falsă! De ce m-ai disprețuit? De ce ți-ai trădat propriul suflet, Cathy? N-am cuvinte de alinare – asta meriți! De fapt, singură ți-ai luat viața! Da, da, n-ai decât să mă săruți, să plângi, și să-mi storci lacrimi și dezmierdări. Or să te nimicească toate. Mă iubeai – cu ce drept m-ai părăsit? Cu ce drept – spune-mi – pentru toana pe care-ai avut-o cu Linton? Nimic din lumea asta, nici suferința, nici degradarea, nici moartea, nimic din ceea ce Dumnezeu sau Satana ne-ar fi putut da, nimic nu ne-ar fi despărțit. Dar tu ai făcut-o, din propria ta voință! Nu eu ți-am frânt inima – tu ai făcut-o – și-așa ai reușit s-o frângi și pe-a mea. Zici că-s puternic – cu-atât mai rău pentru mine. De parc-aș vrea să mai trăiesc! Ce fel de viață o să am când tu – oh, Doamne! tu ai mai vrea să trăiești dacă sufletul tău ar fi în mormânt?

— Lasă-mă-n pace, lasă-mă! a suspinat Catherine. De-am greșit cumva, plătesc acum cu viața. De-ajuns! Și tu m-ai părăsit, dar n-am de gând să-ți mai reproșez nimic. Te iert! Iartă-mă și tu pe mine!

— E greu să iert și să-ți văd privirea și să-ți simt mâinile firave, răspunse el. Mai sărută-mă și nu mă lăsa să te privesc în ochi! Iert tot ce mi-ai făcut! Îl iubesc pe ucigașul meu, dar pe-al tău, cum aş putea? Cum?

Rămaseră un timp tăcuți, cu obrajii lipiți, scăldați în lacrimi. Sau cel puțin așa credeam, că amândoi plângeau; iată că Heathcliff chiar putea să plângă într-un moment ca acesta.

Între timp, începusem să fiu din ce în ce mai neliniștită, căci după-amiaza era pe sfârșite, omul pe care-l trimiseseam la cumpărături deja se întorsese și începeam să deslușesc, prin lumina soarelui ce apunea deasupra văii, o mulțime de lume adunată în fața capelei din Gimmerton.

— S-a terminat slujba, am anunțat eu. Stăpânul o să ajungă acasă într-o jumătate de ceas.

Heathcliff blestemă printre dinți și-o strânse și mai tare pe Catherine la piept; ea continua să rămână nemișcată.

Nu după mult timp am zărit un grup de servitori care se îndreptau către intrarea dinspre bucătărie. Domnul Linton era în spatele lor; deschise singur poarta și se apropie agale, bucurându-se de minunata după-amiază ce aducea cu o zi de vară.

— E deja aici, am exclamat. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă degrabă! Pe scările din față n-o să te-ntâlnești cu nimeni. Haide, repede, și rămâi ascuns printre copaci până ce va intra în casă.

— Trebuie să plec, Cathy, a spus Heathcliff și a încercat să se desprindă din brațele ei. Dar dacă scap acum cu viață, am să te văd din nou înainte să adormi. N-am să mă-ndepărtez de fereastra ta.

— Nu trebuie să pleci! răspunse ea și-l strânse cât de tare putea. Îți spun că nu trebuie să pleci!

— Doar un ceas, încercă el s-o înduplece.

— Niciun minut, replică ea.

— *Trebuie* – Linton o s-ajungă aici dintr-o clipă în alta, insistă musafirul nepoftit, speriat.

Era pe punctul de a se ridica și de a-i descleșta degetele, dar ea se agăță și mai tare de el, gâfâind, cu o hotărâre nebunească întipărită pe chip.

— Nuuu! a urlat. Nu, nu pleca! E ultima dată! Edgar n-o să ne facă nimic. Heathcliff, am să mor! Am să mor!

— Blestemat să fie! Uite-l! strigă Heathcliff și se așează la loc. Șșt, iubirea mea! Șșt, Catherine, gata! Uite, rămân, bine? De-o fi să mă omoare, măcar am să mor cu o binecuvântare pe buze.

Și din nou se strânsesă în brațe. Mi-am auzit stăpânul urcând scările – fruntea mi se umpluse deja de broboane de sudoare; eram îngrozită.

— Doar n-o s-ascuți vorbele astea de delir, nu? am strigat eu. Habar n-are ce zice. Ai de gând s-o distrugi fiindcă ea n-are atâta minte să se salveze singură? Ridică-te! Poți dispărea într-o clipă, haide! Țsta-i cel mai nesăbuit lucru pe care l-ai făcut vreodată. Suntem cu toții pierduți: și stăpân, și stăpână, și servitoare!

Îmi frângeam mâinile și strigam, iar domnul Linton, auzind zgomot, a grăbit pasul. Cu toată agitația mea, am observat mulțumită că brațele lui Catherine îi căzuseră între timp moi pe lângă trup, iar capul îi atârna în piept.

„E leșinată sau moartă”, mi-am spus eu, „cu-atât mai bine. Mai bine să fie moartă decât să continue să fie o povară și să-i chinuie pe toți cei din jurul ei.”

Alb la față de uimire și furie, Edgar țâșni spre oaspetele nepoftit. Nu știu ce voia să facă; dar celălalt l-a oprit brusc, punându-i în brațe trupul ce părea lipsit de viață.

— Privește, a zis Heathcliff, dacă nu ești un monstru, ajut-o mai întâi pe ea – pe urmă, n-ai decât să vorbești și cu mine!